

**SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI
NA ROK SZK. 2015/2016**

I. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU:

Podstawą prawną do opracowania Szkolnego Programu Profilaktyki jest Rozporządzenie Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 r.: W sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.

II. ZAŁOŻENIA PROGRAMU:

Działalność profilaktyczna naszej szkoły oznacza różnorodne działania, które mają charakter zapobiegawczy i uprzedzający występowanie tzw. zachowań ryzykownych u dzieci. Polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej. Działania te powinny stwarzać uczniom okazje do wykształcenia umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych poprzez udział w programach profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, zajęciach rozwijających zainteresowania i uzdolnienia oraz kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków i substancji psychoaktywnych. Program został dostosowany do przepisów Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy (wywiady, ankiety, rozmowy z rodzicami, pedagogiem, analizy wyników zachowania, analizy mierzenia, jakości pracy szkoły w zakresie bezpieczeństwa uczniów) zostały wyłonione zagrożenia, które dotyczą uczniów naszej szkoły.

Główne zjawiska zagrażające uczniom to:

- Niszczenie mienia
- Agresja, przemoc fizyczna i psychiczna
- Niewłaściwy styl życia
- Niepowodzenia szkolne
- Dysfunkcje rodzinne.

Po dokonaniu diagnozy podejmujemy działania zmierzające do niwelowania niewłaściwych zjawisk. Realizując Szkolny Program Profilaktyki szkoła w razie potrzeby podejmuje współpracę z osobami i instytucjami wspierającymi ją w tym zakresie:

- Pedagog
- Pielęgniarka szkolna
- Rodzice
- Zespół Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych w Częstochowie
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

- Policja
- Straż Miejska
- Kuratorzy sądowi i społeczni
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
- Sąd
- TPD

III. STRATEGIE

- informacyjne – ich celem jest dostarczanie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwienia dokonywania racjonalnego wyboru,
- edukacyjne – ich celem jest pomoc w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych (umiejętności nawiązywania kontaktów z ludźmi, radzenie sobie ze stresem, rozwiązywanie konfliktów, opieranie się naciskom otoczenia),
- alternatywne – ich celem jest ukazanie form spędzania wolnego czasu, rozwijanie zdolności i zainteresowań uczniów, stworzenie alternatywy dla podejmowania zachowań ryzykownych.

IV. CELE PROGRAMU

1. Wspieranie uczniów we wszechstronnym rozwoju psychicznym, społecznym, zdrowotnym i moralnym.
2. Wspieranie dzieci niepełnosprawnych i z innymi trudnościami w adaptacji w życiu szkolnym – edukacja włączająca.
3. Zwrócenie szczególnej uwagi na uczniów młodszych w związku z obniżeniem wieku realizacji obowiązku szkolnego.
4. Propagowanie zdrowego stylu życia.
5. Ograniczenie zachowań agresywnych i przemocy w szkole.
6. Wzmacnianie poczucia własnej wartości.
7. Kształtowanie umiejętności kulturalnego zachowania się w różnych sytuacjach.
8. Wpajanie zasad współżycia w grupie rówieśniczej, rodzinie i społeczności lokalnej.
9. Wskazywanie na szkodliwość używek oraz ukazywanie zagrożeń, jakie niosą za sobą uzależnienia.
10. Kształtowanie umiejętności dialogu, słuchania innych, poszanowania cudzych poglądów.
11. Wskazywanie wzorców zachowań.
12. Stworzenie poczucia bezpiecznej atmosfery w szkole ze szczególnym zwróceniem uwagi na uczniów sześcioletnich i ich bezpieczeństwo.
13. Wdrażanie zachowań tolerancyjnych w stosunku do dzieci niepełnosprawnych i dzieci z innymi trudnościami.

V. METODY REALIZACJI PROGRAMU PROFILAKTYKI:

1. Udział w akcjach i programach ogólnopolskich jak i wewnątrzszkolnych: (Trzymaj Formę, Owoce w szkole, Szklanka Mleka, Zdrowa kanapka, Alkohol neguję, sport akceptuję, Bezpieczna i przyjazna szkoła – rządowy program na lata 2014/16).
2. Pogadanki, prelekcje (lekcje wychowawcze, działania prozdrowotne)
3. Spotkania ze specjalistą (pedagog, psycholog, policjant, straż miejska, ratownik medyczny, pielęgniarka szkolna)
4. Wycieczki tematyczne i integracyjne.
5. Prowadzenie zajęć metodami aktywizującymi, dostosowanymi do potrzeb indywidualnych i grupowych uczniów.
6. Dyskusje.
7. Gry i zabawy dydaktyczne.
8. Obchody ogólnopolskich dni np.: Dzień Ziemi, Dzień Bezpiecznego Internetu, Dzień Papieski.
9. Konkursy plastyczne, konkursy tematyczne, turnieje wiedzy.
10. Przedstawienia profilaktyczne.
11. Koła zainteresowań.
12. Zawody i zajęcia sportowe.
13. Festyn rodzinny, zabawa karnawałowa.
14. Interwencja w środowisku domowym ucznia.
15. Terapia indywidualna prowadzona na terenie szkoły i placówki specjalistycznej.
16. Wyrównywanie szans edukacyjnych.
17. Pomoc psychologiczna i pedagogiczna prowadzona w ZPP-P.
18. Angażowanie i eksponowanie umiejętności dzieci (taniec, śpiew, muzyka).

VI. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ:

DZIAŁANIA	ADRESAT	ZADANIA	FORMY	OSOBY ODPOWIEDZIANE	TERMIN
I. Przeciwdziałanie niszczeniu mienia szkolnego	Uczniowie	Dbałość o estetykę klasy i szkoły	- ukwiecenie - dekoracje	wychowawcy	Cały rok
		Wybór samorządu klasowego, regularne wyznaczanie dyżurnych w klasie.	-wyznaczenie osób odpowiedzialnych - przydział zadań	wychowawcy	Cały rok
		Kształtowanie właściwych zachowań uczniów. Przestrzeganie zasad higieny osobistej oraz zasad właściwego korzystania z toalet szkolnych.	-regulamin zachowania -lekcje wychowawcze	wychowawcy, wszyscy nauczyciele	Cały rok
		Uświadamianie uczniom, czym jest wandalizm i jakie są jego skutki. Konsekwentne postępowanie w przypadku dewastacji i zniszczenia mienia oraz zakresu odpowiedzialności sprawcy i form zadośćuczynienia. Dbłość uczniów o ład i porządek wokół siebie, w miejscu pracy i na korytarzu.	-dyskusja -pogadanka -monitoring -zapoznanie uczniów z regulaminem zachowania się podczas przerw oraz regulaminem korzystania z szatni, świetlicy oraz poszczególnych pracowni	Wychowawcy, nauczyciele, opiekunowie samorządu uczniowskiego	Cały rok
		Uwrażliwienie uczniów na zachowanie szczególnej dbałości podczas korzystania z boiska szkolnego i przyrządów sportowych oraz propagowanie postawy poszanowania mienia wspólnego.	-dyskusja -pogadanka -monitoring	Wychowawcy, nauczyciele w-f, wszyscy pracownicy szkoły	Cały rok
		Udział w zajęciach pozalekcyjnych.	-zajęcia świetlicowe -zajęcia sportowe -koła zainteresowań -rajdy, wycieczki	Prowadzący zajęcia pozalekcyjne	Cały rok
	Rodzice	Urządzanie i wystrój klas oraz szkoły.	-pomoc materialna i fizyczna	Dyrektor szkoły wychowawcy, rodzice	Wrzesień, wg potrzeb

		Uświadomienie rodzicom odpowiedzialności materialnej za zniszczenia mienia szkolnego dokonane przez ich dzieci.	-pogadanka	-wychowawcy	Wrzesień
		Uświadomienie rodzicom wpływu estetyki na rozwój dziecka.	-pogadanka	-wychowawcy, wszyscy pracownicy szkoły	Wg potrzeb
		Udział w akcjach szkolnych i sponsoring	-festyn rodzinny -zabawa karnawałowa, -kiermasze świąteczne	Dyrektor szkoły, nauczyciele, organizatorzy akcji	Styczeń/luty, Czerwiec, Wg potrzeb
	Nauczyciele	Reagowanie na negatywne zachowania uczniów. Uwrażliwianie dzieci na potrzeby estetyczne. Zachęcanie rodziców do pomocy materialnej i fizycznej w utrzymaniu dobrego stanu sal lekcyjnych.	-dyżury -pogadanki -dbałość o sale i pracownie	Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły	Cały rok
II. Kształtowanie postawy zgodnej z zasadami bezpieczeństwa, wolnej od agresji oraz podniesienie kultury osobistej	Uczniowie	Integracja i adaptacja zespołu klasowego, budowanie pozytywnych relacji społecznych.	-wycieczki i zajęcia integracyjne, -organizowanie zajęć mających na celu współpracę dzieci zdrowych i dzieci z niepełnosprawnościami, przewlekłe chorych a także odmiennych kulturowo; -lekcje wychowawcze prowadzone metodami aktywizującymi; -uroczystość „Pasowania na ucznia”.	Wychowawcy, wszyscy uczący, wszyscy pracownicy szkoły, rodzice oraz pracownicy instytucji wspierających szkołę.	Wrzesień/ październik oraz cały rok
		Zapoznanie ze sposobami reagowania w sytuacjach niebezpiecznych, zagrażających zdrowiu i życiu oraz konfliktowych a także sposobami adekwatnego reagowania.	-pogadanka -zajęcia warsztatowe z policjantem -alarm p.poż	Wychowawcy, nauczyciel wdż ; Dyrektor szkoły, pracownik OC	Cały rok Do 30 listopada
		Zapoznanie z różnymi sposobami spędzania wolnego czasu i alternatywnymi sposobami rozładowywania napięć.	- koła zainteresowań - wycieczki - imprezy sportowe - pogadanki - dyskoteki, zabawy, konkursy	Wychowawcy, wyznaczeni nauczyciele, nauczyciel w, nauczyciel wychowania do życia	Cały rok
		Kształtowanie właściwego sposobu spędzania czasu podczas przerw	-rozmowy wychowawcze	Wychowawcy, wszyscy pedagodzy	Cały rok

		śródlekcyjnych, zwłaszcza zaś postawy pomocnej wobec dzieci słabszych i młodszych.			
		Nauczanie umiejętności asertywnego komunikowania i wyrażania swojego zdania.	- zajęcia wychowawcze - dyskusje	wychowawcy, nauczyciel wdz	Cały rok
		Poszukiwanie pozytywnych wartości i wzorców.	-eksponowanie osiągnięć i wzorcowych zachowań naszych uczniów - lektury - filmy	Nauczyciele, wychowawcy	Cały rok
		Kształtowanie umiejętności uczniów w zakresie prawidłowego funkcjonowania w środowisku cyfrowym.	- lekcje wychowawcze - lekcje informatyki - Dzień Bezpiecznego Internetu - „Sieciaki” - „Beniamin”	Wychowawcy, nauczyciel informatyki	Cały rok
		Uświadomienie negatywnych skutków i następstw agresji i ich konsekwencji.	-rozmowy wychowawcze -rozmowy indywidualne	Wychowawca, pedagog	Wg potrzeb
		Zapoznanie z instytucjami i osobami udzielającymi pomocy w trudnych sytuacjach.	- rozmowa -tablica informacyjna pedagoga szkolnego - telefony zaufania	Pedagog, wychowawcy	Wg potrzeb
		Kształtowanie postawy uprzejmości i podnoszenia własnej kultury osobistej Uświadomienie skutków nieprzestrzegania zasad współżycia społecznego.	-lekcje wychowawcze -rozmowy wychowawcze -pogadanki	Wychowawcy, pedagog, wszyscy ucący i pracownicy szkoły	Wg potrzeb
	Rodzice	Zapoznanie z ocenianiem wewnątrzszkolnym z uwzględnieniem regulaminu zachowania	-informacja podczas zebrań z rodzicami	Wychowawcy klas	Wrzesień
		Uświadamianie wpływu postawy rodzica na postawę i zachowanie dziecka.	-rozmowy indywidualne	Pedagog, wychowawcy	Wg potrzeb
		Uświadamianie funkcji nagrody i kary dla dziecka w procesie wychowywania	-rozmowy indywidualne	Pedagog, wychowawca	Wg potrzeb
		Uświadomienie konieczności kontrolowania	-rozmowy indywidualne	Pedagog, wychowawcy	Wg potrzeb

		treści, docierających do dziecka z mediów (gry komputerowe, filmy).			
		Badanie ankietowe dotyczące wiedzy rodziców o stanie bezpieczeństwa dziecka w szkole (ze szczególnym uwzględnieniem uczniów klas pierwszych).	-przeprowadzenie badań ankietowych	Wychowawcy, pedagog	Styczeń 2014
	Nauczyciele	Rozpoznawanie sytuacji w zespołach klasowych i dzielenie się informacjami z innymi nauczycielami. Działania zgodne z procedurą postępowania nauczycieli w przypadku zagrożenia młodzieży demoralizacją i uzależnieniem.	-obserwacja -wywiad -ankiety -dokumenty szkoły- procedury	Wychowawcy Zespół wychowawczy	Cały rok Wg potrzeb
		Rozpoznawanie przyczyn negatywnych zachowań uczniów.	-obserwacja -rozmowa -wywiad środowiskowy	Wychowawcy, pedagog	Na bieżąco
		Udzielanie wsparcia ofiarom przemocy i monitorowanie zachowań agresorów.	-obserwacje -rozmowy indywidualne	Wszyscy nauczyciele, pedagog	Na bieżąco
		Doskonalenie zawodowe w zakresie profilaktyki wychowawczej.	-kursy -szkolenia -warsztaty	nauczyciele	Cały rok
		Współpraca z instytucjami wspomagającymi szkołę (PPP-P, Sąd, Policja).	-spotkania -szkolenia	Dyrektor szkoły, pedagog, wychowawcy	Na bieżąco
III. Kształtowanie postawy promującej zdrowy styl życia	Uczniowie	Promowanie zdrowego stylu życia; Zapoznanie ze sposobami prowadzenia zdrowego stylu życia. Kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych, regularnych i wartościowych posiłków, zwłaszcza śniadań.	- pogadanki na zajęciach wdż, na zajęciach edukacyjnych, godziny do dyspozycji wychowawcy, na lekcjach wychowania fizycznego - realizacja ścieżki prozdrowotnej - realizacja programów profilaktycznych np./fluoryzacja, Trzymaj formę, Szklanka Mleka, Owoce w szkole, Zdrowa kanapka - badania przesiewowe słuchu uczniów klas II - spotkania z pielęgniarką	wychowawcy, nauczyciele, pielęgniarka	Cały rok Fluoryzacja- 6 cykli, co 6 tyg. w klasach od I do IV
		Ukazywanie konsekwencji wynikających ze	Realizacja programu „Alkohol neguję,	Koordinator programu	

		stosowania używek i substancji psychoaktywnych a także uzależnień od gier komputerowych, Internetu i hazardu.	sport akceptuję” oraz „Bezpieczna i przyjazna szkoła” -prelekcje -rozmowy z uczniami -informacje na tablicach -testy -wystawy	Ż. Gałek oraz wszyscy wychowawcy i pracownicy szkoły jak i pracownicy instytucji wspierających szkołę	Cały rok
		Kształtowanie postawy asertywności i umiejętności skutecznego odmawiania.	-w ramach lekcji j. polskiego, przyrody i wdż	Nauczyciele	Cały rok
		Wskazywanie form i sposobów spędzania czasu wolnego.	- wycieczki, rajdy - zajęcia sportowe - zajęcia świetlicowe - kino, teatr, filharmonia, wystawy - czytelnictwo	Nauczyciele	Cały rok
		Rozwijanie zainteresowań.	-zajęcia kół zainteresowań	Nauczyciele prowadzący koła zainteresowań	Cały rok
		Uświadamianie uczniom ich mocnych stron.	- pogadanki, - zajęcia kół zainteresowań - zajęcia aktywizujące na godzinach z wychowawcą - zawody sportowe - konkursy	wychowawcy, prowadzący koła zainteresowań, nauczyciel w-f, nauczyciele odpowiedzialni za konkursy szkolne	Cały rok
	Rodzice	Wskazywanie sposobów i form spędzania czasu wolnego z dzieckiem	- pogadanka - zajęcia warsztatowe -wycieczki - festyn - imprezy szkolne	Wychowawcy, pedagog, wszyscy nauczyciele	Cały rok
		Wspieranie dziecka poprzez aktywne zainteresowanie jego postawą, zachowaniem i zainteresowaniami.	Współpraca rodzica z wychowawcą, nauczycielami, pedagogiem	Wszyscy nauczyciele	Cały rok
	Nauczyciele	Zaangażowanie w propagowanie zdrowego stylu życia.	Aktywny udział i organizacja wyjść, wycieczek, rajdów.	Wszyscy nauczyciele	Cały rok

IV. Przeciwdziałanie zjawiskom dysfunkcyjnym zagrażającym rodzinie.	Uczniowie	Uświadomienie zagrożeń związanych z niktynizmem, alkoholizmem i narkomanią.	-rozmowy indywidualne - pogadanki - programy profilaktyczne: „Alkohol neguję, sport akceptuję”, „Trzymaj formę”	wychowawcy, pedagog nauczyciel wychowania do życia w rodzinie, realizatorzy programów	Cały rok
		Nauka i ćwiczenie zachowań asertywnych.	-zajęcia warsztatowe	Nauczyciel wychowania do życia w rodzinie, pedagog	Wg potrzeb
		Kształtowanie właściwych postaw i relacji w rodzinie	-lekcje w klasach VI -zajęcia w grupach w klasach VI	Nauczyciel wychowania do życia w rodzinie	Zgodnie z programem
		Kształtowanie postawy bezpieczeństwa, tolerancji i akceptacji.	-realizacja programów: „Bezpieczna i przyjazna szkoła”, Bezpieczna droga do szkoły	Koordinatory programów, pedagog	Cały rok
		Uświadomienie konsekwencji przedwczesnej inicjacji seksualnej oraz zagrożeń i skutków przemocy seksualnej.	-pogadanki, -rozmowy indywidualne, -zajęcia warsztatowe	Nauczyciel wychowania do życia w rodzinie, pielęgniarka szkolna, wychowawcy, pedagog	Cały rok
	Rodzice	Wskazywanie miejsc i instytucji pomocy.	-rozmowy indywidualne	Wszyscy nauczyciele	Cały rok
		Organizowanie prelekcji dla rodziców na terenie szkoły	-wykłady - spotkania z psychologiem, pedagogiem	Dyrektor szkoły, pedagog, nauczyciele	Wg planu pedagogizacji, kontraktu szkoły z PPP-P oraz zebrań
	Nauczyciele	Wnikliwa obserwacja środowiska uczniów, rozwiązywanie kryzysów wynikających z trudności rodzinnych m.in. biedy, bezrobocia, wyjazdów rodzica za granicę w celach zarobkowych.	- rozmowy -wywiady w środowisku domowym dziecka -współpraca z MOPS i in.	Wychowawcy i pedagog	Cały rok
		Pomoc w przypadkach zagrażających uczniowi.	- kierowanie pism do Sądu Rodzinnego o zbadanie i zabezpieczenie sytuacji rodzinnej ucznia.	Dyrektor, wychowawcy, pedagog	Wg potrzeb
	V.	Uczniowie	Zapoznanie uczniów z prawami i obowiązkami ucznia.	-lekcje wychowawcze	Wychowawcy

Przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym		Zapoznanie uczniów z zasadami oceniania.	-w ramach poszczególnych przedmiotów i zajęć kształcenia zintegrowanego, -lekcje wychowawcze	Nauczyciele, wychowawcy	Wrzesień
		Zaznajomienie uczniów z konsekwencjami prawnymi absencji i procedurami postępowania w przypadku absencji.	-pogadanka w ramach lekcji wychowawczej	Wychowawcy, pedagog	Wrzesień
		Zapoznanie uczniów z możliwościami uzyskania wsparcia w przypadkach trudności i niepowodzeń edukacyjnych, zarówno w szkole jak i poza nią, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów sześciolletnich realizujących obowiązek szkolny.	-indywidualne rozmowy, -terapię indywidualną i grupową	-wszyscy nauczyciele, wychowawcy, pedagog, logopeda	Wrzesień
		Obejmowanie kompleksową pomocą edukacyjną zorganizowaną na terenie szkoły dla uczniów z niepowodzeniem szkolnym.	-zajęcia dodatkowe umożliwiające wyrównywanie szans edukacyjnych	Nauczyciele przedmiotów, nauczyciel zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, nauczyciel zajęć rewalidacyjnych, nauczyciel zajęć wyrównawczych, nauczyciel zajęć korekcyjnych, wychowawcy świetlicy, logopeda.	Cały rok
		Wskazywanie sposobów skutecznego uczenia się	-w ramach wszystkich przedmiotów i zajęć dodatkowych	Wszyscy uczący	Na bieżąco
	Rodzice	Zapoznanie rodziców z prawnymi konsekwencjami realizowania obowiązku szkolnego przez dzieci i wynikających z niego zadań rodzicielskich, również wobec uczniów sześciolletnich.	- pogadanka podczas zebrań dla rodziców	Wychowawcy	Wrzesień Kwiecień
		Podtrzymywanie stałego kontaktu rodzic-wychowawca w celu czynnego zaangażowania się w realizację pomocy dziecku w nauce szkolnej, jak również w jego wszechstronnym rozwoju.	-rozmowy indywidualne -poradnictwo -konsultacje -zajęcia otwarte	Wychowawcy, nauczyciele uczący, pedagog, logopeda	Cały rok

	Nauczyciele	Weryfikowanie, zgłaszanie i monitorowanie uczniów przejawiających trudności w nauce.	-obserwacja -rozmowy indywidualne	Wychowawcy, nauczyciele uczący	Cały rok
		Stosowanie w pracy z uczniami sprawiającymi trudności edukacyjne metod zgodnych z zaleceniami zgodnymi z opinią lub orzeczeniem.	-podczas zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych -prowadzenie stosownej dokumentacji	Wszyscy uczący, pedagog	Cały rok
		Pomoc wszystkim dzieciom w rozwoju ich talentów, umiejętności, predyspozycji, możliwości i zdolności.	-wnikliwa obserwacja uczniów, -zajęcia edukacyjne -zajęcia pozalekcyjne	Wszyscy uczący	Cały rok
		Monitoring frekwencji na zajęciach wyrównujących szanse edukacyjne dzieci.	-obserwacje -wywiady -kontrola dzienników	Dyrektor szkoły, prowadzący zajęcia	Cały rok
		Zgłaszanie przypadków nieuzasadnionej absencji uczniów, postępowanie zgodnie z procedurami prawnymi dotyczącymi realizacji obowiązku szkolnego.	-monitorowanie absencji -wywiady środowiskowe -kontrola dzienników	Dyrektor szkoły, pedagog, wychowawcy	Cały rok
		Organizowanie godzin nauczania indywidualnego i wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka zgodnie z zaleceniami ZPP-P.	-zajęcia edukacyjne	Dyrektor szkoły, nauczyciele	Wg potrzeb
		Współpraca z PP-P nr 1 oraz innymi instytucjami wspierającymi rozwój dziecka.	-rozmowy konsultacyjne	Wszyscy nauczyciele	Wg potrzeb

VII. EWALUACJA PROGRAMU PROFILAKTYKI

- sporządzenie raportu